

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.: 20 december 2017 Agendapunt: J-661
 Betreft: Besluitvormend Programma: 2. Voldoende en gezond water
 Portefeuillehouder: Van Zanten
 Route: MT-DB-AB

Onderwerp

Aanpassing nutriëtnormen in KRW-waterlichamen aan de landelijke vastgestelde normen

Bijlagen

1. ~~1~~ Tabel met KRW-normen voor totaal-P en totaal-N
2. Hier de brief noemen

heeft opmaak toegepast: Markeren

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. In te stemmen met de aanpassing van de nutriëtnormen.
2. Bijgevoegde brief door te geleiden aan de provincies Groningen en Drenthe.

Inleiding

De Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht ons om ~~een goede ecologische toestand~~ het Goed Ecologisch Potentieel (GETGEP) voor verschillende watertypen te definiëren en ~~deze dit~~ in 2027 voor alle typen te bereiken. Bij de totstandkoming van de eerste stroomgebiedbeheerplannen voor de planperiode 2010-2015 is voor al onze watertypen ~~de GET het GEP~~ vastgesteld.

Met opmaak: Afstand Na: 8 pt

De mogelijkheid bestond om af te wijken van de landelijk vastgestelde biologie ondersteunende, fysisch-chemische normen, mits in 2027 ~~de goede ecologische toestand~~ het GEP-biologie bereikt zou worden. Hiervan heeft het waterschap gebruik gemaakt, door de normen voor de nutriënten stikstof en fosfor in een aantal waterlichamen ruimer te stellen.

In 2016 is een landelijke discussie ontstaan over de verschillen in normen die door de waterschappen worden gehanteerd voor stikstof en ~~fosfaat~~ fosfor. De relatie tot de effectiviteit van het mestbeleid speelde hierin ook een rol. Om een einde te maken aan deze verschillen, heeft het Rijk ons via het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) KRW Rijn Noord/Nedereems dringend verzocht zo snel mogelijk over te stappen op de landelijke normen per watertype voor ~~fosfaat~~ fosfor en stikstof. De meeste waterschappen hanteren ~~de~~ landelijke normen al. Noorderzijlvest is een van de drie landelijke waterschappen die dit (nog) niet gedaan hebben. Onlangs heeft ook het bestuur van waterschap Hunze & Aa's ingestemd met deze landelijke normen.

Met opmerkingen: In de versie waar haar aanpassingen nog niet zijn geaccepteerd, heeft y hier 'aangegeven' geschreven. heeft blijkbaar later voorkeur voor 'dringend verzocht' gekregen (zie ook mijn opmerking op de volgende pagina). Dit lijkt mij ook beter.

Beoogd effect

Het verbeteren van de ecologische toestand van het watersysteem.

Argumenten

1.1 Door aanpassing van de nutriëtnormen sluit Noorderzijlvest aan bij Europese en landelijke afspraken.

Het Europese Hof van Justitie heeft in 2015 bepaald dat de waterkwaliteitsnormen van de KRW een harde verplichting zijn (Weser arrest). Bij de uitvoering van hun werk en bij de beoordeling van nieuwe projecten moeten decentrale overheden rekening houden met deze waterkwaliteitsnormen. Het Rijk en de Unie van Waterschappen hebben in het voorjaar van 2017 de waterschappen **dringend verzocht** aan te sluiten bij de landelijk vastgestelde normen. Door deze landelijke normen te hanteren, voldoen wij aan zowel de Europese verplichting als het landelijk beleid.

Met opmerkingen [rooster]: Zie vorige opmerking. Ook hier gebruikt [rooster] nu 'dringend verzocht' terwijl [rooster] in de eerdere versie 'opgedragen' schreef.

1.2 *Met de instemming met de landelijke normen bekrachtigt Noorderzijlvest de afspraken in het RBO.*

De meeste waterschappen hanteren de landelijke normen al. In het RBO van 17 februari 2017 is afgesproken dat de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest hun algemeen besturen zullen voorstellen de landelijke normen te gaan hanteren.

2.1 *De provincies Groningen en Drenthe zijn bevoegd gezag voor het formeel vaststellen van de nutriëtnormen.*

Risico's & Kanttekeningen

1.1 *De landelijke normen zijn voor een aantal watertypen in ons beheergebied strenger dan de huidige door ons gehanteerde normen (zie bijlage 1).*

Op basis van de emissie-/immissietoets kunnen de landelijke normen leiden tot strengere lozingseisen voor de rwzi's die het effluent brengen in de waterlichamen Dwarsdiepgebied en Boterdiep-Winsumerdiep. Het waterschap heeft hierin een eigen beslissingsbevoegdheid. Voor het Dwarsdiepsysteem geldt dat ook de lozing van Friesland Campina Marum een rol speelt. Een strengere lozingseis voor het effluent van de rwzi leidt niet meteen tot hogere investeringskosten. Dit hangt er met name van af of een aanvullende zuiveringstechniek nodig is. Vanuit de KRW zijn gelden gereserveerd om tegemoet te komen aan hogere investeringen.

Bij toetsing van de fosfor-toestand 2016 voldoen 6 waterlichamen aan de huidige norm en 4 aan de landelijke richtnorm. Voor stikstof voldoen 12 waterlichamen aan de huidige NZV-norm en 8 aan de landelijke richtnorm.

1.2 *Afwijken van de landelijke norm is toegestaan als er sprake is van natuurlijke achtergrondbelasting.*

Dit is bij ons het geval in de waterlichamen Lauwersmeer en ~~de Noordoostelijke kustpolders~~ **NO Kustpolders** voor fosfor. In deze waterlichamen is sprake van fosfaatrijke kwel. Voor deze waterlichamen blijft de huidige norm bestaan.

Financiën

Dit voorstel heeft niet meteen financiële consequenties. Mocht blijken dat er op rwzi's aanvullend gezuiverd moet gaan worden, dan kunnen de financiële consequenties groter zijn. Hiervoor zijn gelden gereserveerd.

Communicatie

Volgens de gebruikelijke bekendmakingen van AB- en DB-besluiten.

Uitvoering

De nieuwe normen worden in 2021 formeel vastgesteld door het Rijk bij de vaststelling van het 3e stroomgebiedsbeheerplan. Het Rijk wil niet tussentijds een aanpassing van het 2e stroomgebiedsbeheerplan. Wel worden in de tussentijd onze nieuwe normen als werknormen vastgelegd in het **waterkwaliteitsportaal**. **Waterkwaliteitsportaal** door het Rijk. In de huidige factsheets komt dan een opmerking over de nieuwe werknormen te staan. Vanaf 2018 wordt aan de

nieuwe werknormen getoetst. Hiervoor is het noodzakelijk dat de provincies begin 2018 door GS de werknormen en de hierboven beschreven procedure laten vaststellen.

Bijlage 1. Tabel met KRW-normen voor totaal-P en totaal-N

KRW-normen (GEP, op basis van zomergemiddelde concentraties) voor totaal fosfor (P) en totaal stikstof (N) zoals momenteel gebruikt door Noorderzijlvest (norm NZV) en de landelijke richtnormen (norm NL). Na besluitvorming worden de landelijke richtnormen gebruikt als werknormen, met uitzondering van de landelijke norm voor totaal fosfor voor het watertype 'Zwak brakke wateren' (blauw gearceerde waarden). Hiervoor blijft de huidige praktijk (geen norm) van kracht tot de achtergrondbelasting in deze waterlichamen nader is onderzocht.

De toestand 2016 (zomergemiddelde concentraties voor de periode 2013-2015) is getoetst aan zowel de huidige NZV-norm (groen vlak links van de concentratie als de status 'goed' gehaald) als de landelijke richtnorm (groen vlak rechts van de concentratie als de status 'goed' gehaald). Bij toetsing van de fosfor-toestand 2016 voldoen 6 waterlichamen aan de huidige norm en 4 aan de landelijke richtnorm. Voor stikstof voldoen 12 waterlichamen aan de huidige NZV-norm en 8 aan de landelijke richtnorm.

Waterlichaam	Fosfor (mg P/l)			Stikstof (mg N/l)		
	norm NZV	gemiddelde 2013-2015	norm NL	norm NZV	gemiddelde 2013-2015	norm NL
Kanalen						
Damsterdiep-Nieuwediep	0,20	0,56	0,15	3,00	2,52	2,80
Hoendiep-Aduarderdiep	0,25	0,13	0,25	4,00	2,89	3,80
Boterdiep-Winsumerdiep	0,20	0,80	0,15	3,00	2,87	2,80
Kanalen-DG hellend-gestuwd	0,30	0,23	0,09	3,00	3,44	1,30
Maren-DG Fivelingo	0,22	0,51	0,15	3,00	1,86	2,80
Maren-DG Reitdiep	0,25	1,08	0,15	3,00	2,47	2,80
Matslootgebied	0,15	0,10	0,15	2,80	1,94	2,80
Meren						
Leekstermeer	0,09	0,18	0,09	1,30	2,35	1,30
Paterswoldsemeer	0,09	0,06	0,09	1,30	1,19	1,30
Beken/rivieren						
Reitdiep-Kommerzijl	0,19	0,25	0,14	4,00	2,68	2,50
Benedenlopen Eelder- en Peizerdiep	0,14	0,12	0,11	4,00	2,27	2,30
Bovenlopen Eelder- en Peizerdiep	0,12	0,07	0,11	4,00	1,65	2,30
Dwarsdiepgebied	0,14	0,22	0,11	3,00	2,51	2,30
Zwak brakke wateren						
Lauwersmeer	nvt	0,24	0,11	1,80	2,36	1,80
NO Kustpolders	nvt	1,07	0,11	4,00	2,24	1,80